December nyolcadika.

Írta: *Hermanné, Ludwig Blanka,* Medgyes.

December nyolcadika volt a napokban. Boldogasszony fogantatásának napja. Nem valami nagy ünnep, mindig szerényen meghúzódik a többi napok közt, jóformán csak a katolikusok tudnak róla. Hogy mi a jelentése, azoknak is – legnagyobb részben mellé-

kes. Csak azért van nálunk ennek a kis ünnepnek igen nagy jelentősége, mert nagyon sok szomorúságnak, kegyetlen kínlódásoknak, félreértéseknek kezdete nálunk minden évben, minden ismétlődéskor újra.

Miért?

Azért, mert szerte a különböző zárdákban, intézetekben ezen a napon tétetnek fogadalmat – a Mária kongregációk fogadalmát – fiatal, de milyen fiatal, milyen tudatlan gyermekekkel!

Nagyon sokat lehetne beszélni a kongregációk fogadalma minden egyes pontjáról, – melyeket a kívülállók oly kevéssé ismernek, egyelőre azonban csak egyet veszek ki, melynek hatása olyan nagyon közvetlen.

Arra tesznek fogadalmat 12-14-15 éves leánykák, tehát gyermekek – de gyakran még fiatalabbak is, hogy *soha más vallása, mint katholikus emberhez nem mennek férjhez.*

Már most az összesek, kik a fogadalmat letették, későbbi fejlődésük folyamán három nagy csoportra válnak szét.

1. Azok, akikben az így beléjük oltott, vagy már esetleg velükszületett egyháziasság (mert én ezt nem nevezném vallásosságnak), tudatlanságuk, ismereteik hiánya ugyanilyen irányba terelik az életet, amelybe a kongregáció is terelné. Ezek azok a kevesek, akiknek felekezeti – (nem vallási) – fogalmaik úgy körülfalazzák a világot, hogy rájuk nézve más vallásúak épen úgy nem számbavehető emberek, mint elfinomult kultúremberekre nézve valami busman, vagy eszkimó. Ezekre nézve aztán szinte felesleges is a fogadalom, minthogy sohasem kerülnek szembe e kérdéssel Szenteltvíz nekik a fogadalom, mely sem nem árt, sem nem használ.

2. Nagyon kevesen, de vannak olyanok is, száz közt akad egy-egy, aki vallásos meggyőződésből teszi le a fogadalmat s aki úgy meg van áldva igazi, nem külső felekezeti, hanem lélekben fogant vallásos tehetséggel, hogy felnőve, kinő ebből a felekezeti gyermekcipőből, megtalálja saját vallását s boldogan emlékezve azokra a szép időkre, mikor még habfehér ruhában, hótiszta lélekkel a „szent szüzet” imádta, nyugodtan veti le ezt a fogadást a többivel együtt, melyek ép oly feleslegessé váltak már részére, mint a járószalag, meg az elemi iskola. Ezeknek nem okoz az később gondot, hogy gyermekészszel megfogadtak valamit. De kevesen vannak, akik tudják, hogy éretlen észszel és belátás, tapasztalás nélkül tett fogadalmak nem köthetnek.

3. A harmadik csoport azoké, akik lerázzák ugyan a fogadalmat, mert az élet kényszeríti őket arra, hogy semmibe se vegyék, de nem a szabadság s természetesség tudatával, hanem a *vétkezésével.* Azok, akik abban a tévhitben élnek, hogy fogadalmuk kötelező megszegése *bűn* s csak a bűn tudatával mennek férjhez ahhoz az emberhez, akihez lelkűk, szivük, vérük, természetük őket sorozza.

S ezek a szerencsétlenek! Ezeknek boldogságát teszi kétkedéssé, vagy később egész életüket borússá ez a könnyelműség, melylyel a szülők gyakran tudatlanságból, felületességből, nagyon gyakran csak külső hiúságból megengedik, hogy gyermekük december 8-án ott térdeljen fogadalmat téve az oltár előtt. Igaz, ezek szerencsétlenek, mert a bűntudat nyomja őket s aztán egész életük minden kisebb-nagyobb baját erre vezetik vissza. Csak két ilyen esetet említek! Egy leány, aki letette ezt a fogadalmat, később mégis nem katholikus emberhez ment férjhez. Természetes, hogy az nem történhetett meg anélkül, hogy az egész, ugyanazon kongregációhoz tartozó fiatalság figyelmét fel ne hívták volna erre az esetre s közben legborzasztóbb jövőt ne jósoltak volna annak, aki így elvetemedett s megszegte fogadalmat. Gondoljuk csak meg, hány kegyetlen, kínzó órán, micsoda rábeszélő és . lebeszélő tortúrákon kellett a leánynak átmennie s milyen felesleges erővesztés volt ránézve ez a küzdelem!

Minden ember életében megfigyelhetünk szerencsés és szerencsétlen időszakokat, eseteket. Csak attól függ, hogy melyiket kapjuk meg, vagy kapcsoljuk ki, hogy aztán milyen világításban tűntetjük fel az illetők életét. Az illető kongregáció vezetősége nem is vette észre azt, hogy a fogadalom félretevésével összekerült fiatal pár boldog volt, nem vette figyelembe életüket, száz örömön át, hanem mikor egyszer nagy szerencsétlenség érte őket, mikor kis gyermeküket elragadta a halál, akkor ezt, mint bűnhődést állította a többi leányok elé. Pedig száz meg száz, ezer meg százezer családnak halnak el apró gyermekei. Egyiket hirtelen betegség pusztítja el, másik a vízbe ful, századik kocsi alá kerül, az ezredik egy emeleti ablakon esik ki s a többi? Sok-sok tuberkulotikus, skrofulotikus betegség hányat végez ki?! Ilyenkor rendesen nem írják fel a szent egyletek, hogy ennek és ennek a boldog – fogadalmuk értelmében pusztán katholikus – párnak meghalt a gyermeke isten büntetéseképen. De ebben az egy esetben a gyermek halála olyan büntetésnek lett feltüntetve, mely minden körülmények közt elmaradt volna, ha a gyermek apja katholikus lett volna. Hogyan hathat egy szenvedő, elcsigázott, minden hatásra legérzékenyebben reagáló asszonyra az, mikor gyermeke haláláért egy régi, önszántából tett lépését teszik felelőssé?

Minden dolog, melyet valamilyen erős érzés kíséretében fogunk fel, múlhatatlan nyomot hagy lelkünkben. Milyen mélyen bevé-

sődhet egy ilyen példa 12-14 éves leányok emlékezetébe! Romboló babonává lesz ott, mely nagyon sok esetben életük megoldásának állja útját!

Hasonló volt a másik eset is, melyben egy ilyen fiatal leányka irtózatos lelki kínokat állt ki, nem tudva választani szíve vonzódása és fájdalma között. Papja s a kongregáció apáca-vezetője még akkor sem tanácsolták neki, hogy szíve hangját kövesse, mikor aggodalmak és kétségek közt hozzájuk fordult. Csak azzal biztatták, hogy maradjon hű s igyekeztek borzalmas jövőt eléje festeni arra az esetre, ha megszegné fogadalmát. Végre hozzám jött, kiről tudta, hogy rég elvetettem minden külsőséget és formát s valahol mégis ellensúlyt találva, követte tanácsomat, mely úgyis erősebb vágyának felelt meg. így aztán, ha későbbre nem is sikerült az életét feldúlniuk, annyit mégis elértek, hogy épen ezt az életszakát, mely minden éleiben legszebb, s melyhez mindenkinek virágokat kellene a fiatalok számára hoznia, teleszórták tüskékkel, elszomorították könyekkel. S mégis még nagy szerencse, ha csak átmenetiek ezek a kínlódások, bár így is mély nyomokat hagynak; de hányszor tesz ideges, ma amúgy is oly sok tekintetben akaratgyenge leányokat ingadozóvá, habozóvá az a tudat, hogy ha érzésüknek engednek, összes volt társaik, elöljáróik, talán nagyon szeretett vezetőik kárhoztatását, megvetését vonják magukra! S ezek nemcsak egyes esetek, hanem typusok, melyekhez hasonlókat százával lehetne felsorolni.

A kongregációk azt fogják ellenvetésül felhozni, hogy lelke üdvösségéért s leendő gyermekei javáért még legnagyobb szerelmét is fel kell áldoznia a nőnek!

De ez már ma olyan meghaladott álláspont! *Minden nőnek az életében,* legyen az a régi felfogás szerint csupán feleségnek és anyának nevelt, vagy ezzel együtt s ezen kívül a legszabadabb, világban szereplő jövőre, önfentartásra, emberi, nagy célokért küzdő munkára előkészített – *legdöntőbb, legelhatározóbb szerelmi élete s párjához való viszonyának megoldása.* Azt hiszem, ezt ma már nem tagadja senki. Azt is nagyon jól tudjuk, hogy a „lelki üdvösségét", vagy hagyjuk el ezt az embert letagadó kifejezést s mondjuk inkább: élete harmóniáját az embernek nem egy jövő világra nézve, hanem itt, emberi életében kell megoldania. Már most, ha tönkre tesszük külső szuggesztióval egy asszony szerelmi életét, tönkre tettük élete harmóniáját is; ha kínlódássá, önlegyőzéssé tettük a szerelem megélését, akkor megzavartuk, megakadályoztuk a harmónia létrejöttét Bizonyára nagyon sokkal fontosabb az, hogy egy összekerülő fiatal pár testileg teljesen egészséges, minden nyavalyától, örökölhető bajoktól mentes legyen, mint az, hogy melyik, melyik templomban – vagy templomon kívül – imádja a maga istenét.

Az ember, legyen nő vagy férfi, álljon vallásos elfogultságok, babona, fogadalmak és tilalmak nélkül szemben azzal, kit érzése párjának megjelöl; ha aztán az együttélésben közös formát talál gondolatának, belső életének, élet- és világszemléletének, akkor úgyis közös módon imádja a maga istenét; ha pedig nem, akkor is meg fogja találni két egymást szerető ember módját annak, hogy egyik a másikat az ő saját útján elősegítse.

Még azt sem mondom, bármi legyen is személyes meggyőződésem, hogy egyáltalán kerüljék, vagy elvessék katholikus emberek is a kongregációkat. Mindenki a maga módja szerint rendezi be életét s ahogy lehet valaki kommunista, sindikalista, feminista, anarchista, szocialista, épen úgy lehet kongreganista is. Legyen boldog!! De fejletlen gyermekeket nem volna szabad a kongregációkba besorozni. Ahogy nem vehetjük komolyan, ha egy 12 éves fiú anarchista, vagy sindikalista, épen úgy nem lehetnek 12-16 éves gyermekek kongregánisták sem!

Szeretnék minden szülőt kérni; gondolják meg, mielőtt fel engedik venni leányaikat a kongregációba, hogy nagy kétkedések, kínlódások, szenvedések járma lesz az az érem nyakukban s hassanak oda, hogy gyermekeik megértsék, hogy ez a fogadalom épen úgy nem nekik való, mint ahogy nem volna még nekik való a házasság 12-14 éves korukban!